

Privatisering av skolan

Moderaterna är det enda politiska parti som energiskt driver kravet på privatisering av skolväsendet, dvs att privata eller sk fristående skolor ska inrättas på bekostnad av de offentliga. Detta framgår av de skolmotioner som just lagts fram i riksdagen.

Centerpartiet berör över huvud taget inte frågan om de fristående skolorna. Folkpartiet tycker att regeringen borde vara något mer generöst vid tillämpningen av de regler för statsbidrag åt fristående skolor som riksdagen härom året beslutat – och som för övrigt tillstyrkts av Sveriges Lärarförbund.

Men moderaterna vill avskaffa dessa regler, så att det blir fritt fram för alla slags fristående skolor. Dessa ska ha frikostigt stöd från stat och kommun. Inte desto mindre antas de fristående skolorna bli billigare för stat och kommun än de skolor som bedrivs i offentlig regi.

Ett av de nuvarande villkoren för att en fristående skola ska få statsbidrag är att den kan ge pedagogiska erfarenheter som kan tillföras det allmänna skolväsendet. Detta villkor vill nu moderaterna ta bort. Avgörande, menar de, bör vara vad den enskilda eleven behöver och har nytta av. Och det bestämmer eleven själv, eller rättare sagt elevens föräldrar. Dessa ska alltså fritt kunna välja mellan privat och offentlig skola.

Det här förslaget, besläktat med liknande tankar i Thatchers England och Reagans USA under senare år, är en attack mot själva idén om en skola för alla, där elever ur skilda sociala, religiösa och språkliga grupper möts och utvecklar en social gemenskap och en gemensam kunskapsbas. Den enhet-

lighet som utmärker det svenska skolsystemet i dag ska säkerställa jämlikhet och rättvisa i utbildningen och nationell sammanhållning.

Det är den här målsättningen som äventyras i moderaternas förslag. Dörren öppnas för en social och begåvningsmässig uppdelning av eleverna på olika skolor. Elitskolor kan startas för de välsituerades barn, kanske med saftiga terminsavgifter som komplement till bidragen från stat och kommun. Elevunderlaget för de allmänna skolor som finns kvar minskar och försämras. Lärarkåren delas upp i kategorier, kanske med olika villkor, alltefter den skolform man tjänstgör i. Ett nytt klassamhälle grundläggs, präglad av söndring.

Privatiseringspolitik är ett internationellt fenomen. Det diskuterades ingående då de nordiska lärarförbundens samorganisation NLS, dit SL hör, för en tid sedan sammanträdde. Diskussionen ledde fram till ett gemensamt uttalande, där NLS riktar "en stark varning mot privatiseringssåtgärder inom utbildningssektorn":

Privatisering inom utbildningsområdet främjar det selektiva, polarisering i samhället, elitutbildning, en skola för de få på bekostnad av de många.

En offentlig skola bygger på uppmuntran och lika möjligheter och inte på urval.

Utbildning är en investering som företas av samhället som helhet och som därför ska komma alla till godo.

De svenska moderaternas skolmotion visar att varningen från NLS tyvärr har sin aktualitet även här hemma. ■